

Meningslös matte fördärvar ungas liv

Publicerad här den 12 oktober 2014

DET FINNS MENINGSFULL mattekunskap och meningslös. Meningsfull är den mattekunskap som eleverna får användning av. Meningslös är den mattekunskap som eleverna aldrig får användning av. Ämnesexperterna i matematik hävdar att alla elever i framtiden behöver kunna mycket mer matematik. Det är en myt. Sant är att alla elever behöver kunna använda de fyra räknesätten, procenträkning, överslagsberäkning, lite enkel statistik och en enkel ekvation. Sådan mattekunskap som alla behöver i vardagslivet kunde elever lära sig redan i den sjuåriga folkskolan.

Den mattekunskap som är meningsfull för några elever kan vara meningslös för andra. Det beror på vilken yrkesutövning som de kommer att ägna sig åt. Av 3,5 miljoner yrkesverksamma i landet är det på sin höjd 300 000 personer som i sina yrken behöver några mattekunskaper utöver vardagsmatten; se SCB:s yrkesregister med yrkesstatistik.

Det stora flertalet elever kommer att arbeta som sjukvårdsbiträden, hemvårdare, barnskötare, hotell- och kontorsstädare, kockar, köks- och restaurangbiträden, lagerarbetare, vägarbetare, snickare etcetera. De kommer inte att behöva kunna någon matte utöver vardagsmatten. Dessa yrken lär finnas kvar även i framtiden. Då kommer också alla att kunna ha en matteapp i sina mobiler som hjälper dem med de uträkningar som de behöver göra.

Vilken matte anser myndigheterna att eleverna måste behärska för att få gå vidare till gymnasiet? Detta kräver Skolverkets ämnesexperter att eleverna ska kunna för att få ett godkänt betyg i matematik i årskurs nio:

Eleven kan lösa olika problem i bekanta situationer på ett i huvudsak fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med viss anpassning till problemets karaktär samt bidra till att formulera enkla matematiska modeller som kan tillämpas i sammanhanget. Eleven kan välja och använda i huvudsak fungerande matematiska metoder med viss anpassning till sammanhanget för

att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring

med tillfredsställande resultat. Eleven kan redogöra för och samtala om tillvägagångssätt på ett i huvudsak fungerande sätt och använder då symboler, algebraiska uttryck, formler, grafer, funktioner och andra matematiska uttrycksformer med viss anpassning till syfte och sammanhang.

Glasklart, inte sant? Vid ett symposium som sändes i TV för någon tid sedan framträdde en matematikexpert. Hon berättade stolt om hur man kunde tänka på fem olika sätt när man subtraherade ett tvåsiffrigt tal ifrån ett annat tvåsiffrigt tal. Hon ansåg att man skulle låta eleverna diskutera kring dessa olika sätt.

I folkskolan fick eleverna lära sig en metod att lösa varje matteproblem. Det fungerade för de flesta. Varför ska nu alla elever kunna formulera matematiska modeller och diskutera olika metoder att lösa matteproblem? Visst kan sådana resonemang vara utvecklande för de mattesinnade elever som så småningom blir tekniker, ingenjörer och mattelärare. Men hur utvecklande är det för alla de andra eleverna? Vilken nytta har de av att de måste använda en stor del av skoltiden åt att försöka lära sig en matte som de aldrig kommer att behöva kunna? Och som så många elever dessutom misslyckas med att lära sig.

Tiden i skolan är begränsad. Om denna tid upptas av sådant som eleverna varken kommer att ha nytta eller glädje av så sker det på bekostnad av sådan kunskap som de verkligen behöver. Alliansen har beslutat att öka matteundervisningen i grundskolan med 300 lektionstimmar. Redan före denna ökning får eleverna över 1 000 lektionstimmar i matte. Det är fler än vad de sammanlagt får i idrott och de estetiska ämnena. Det är också betydligt fler än vad de sammanlagt får i de samhällsorienterande ämnena historia, geografi, religionskunskap och samhällskunskap. När nu matten får fler timmar får andra ämnen ännu färre timmar.

Det är framför allt kunskapskraven i matte som gör att eleverna misslyckas att komma in på gymnasiet. Statistiken talar om att 42 procent av elever med lågutbildade föräldrar misslyckas. De kan inte få den läxhjälp från hemmet som de behöver. Till deras misslyckande kan också samverka andra bakgrundsfaktorer som trångboddhet, fattigdom, sjuklighet eller missbruk i familjerna.

Kunskapskraven i matte ligger också bakom mycket av den omfattande stress och oro, den psykiska ohälsa och de självmordstankar hos eleverna som Socialstyrelsen och Rädda Barnen har funnit i sina undersökningar. För många elever har självförtroende och framtidstro malts ned av att de ständigt misslyckats i skolan. Efter grundskolan har många varken skola eller arbete att gå till och de flesta har ont om

pengar. En del av dem tyr sig då till kriminella gäng där de kan få uppskattning och tjäna pengar. En gemenskap som leder till att mångas liv förstörs genom missbruk, prostitution och brottslighet.

I valdebatterna återkom Reinfeldt till vad alliansen skulle göra för att råda bot på att så många elever inte klarade kunskapskraven i matte. Antalet lektionstimmar i matte skulle ökas ytterligare. Lärarbristen skulle avhjälpas genom att mattelärare skulle snabbutbildas. Enklare vore att bara kräva kunskaper i vardagsmatte av alla elever. De matte-sinnade elever som vill och kan lära sig en mera avancerad matte kunde erbjudas en särskilt kurs i sådan matte. Detta skulle drastiskt minska behovet av mattelärare. Många fler elever skulle då få gå ett gymnasieprogram. De skulle få behålla självförtroende och framtids-tro och slippa risken att få sina liv förstörda i kriminella gäng.